

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

1) สภาพทั่วไปและการจัดองค์กรของสถานีวิทยุชุมชน

วัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนส่วนใหญ่พบว่า เพื่อเป็นการส่งเสริม ศิลปินพื้นบ้าน ศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรม ภาษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความบันเทิง ให้คนในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กัน เป็นสื่อของชาวบ้านและเพื่อเสนอข่าวสารของชุมชน

หัวใจของวิทยุชุมชนก็คือ

- 1.คนในชุมชนเป็นผู้ผลิตและผู้ฟัง
- 2.เข้าถึงง่าย ปิด-เปิด ง่าย ใช้ภาษาถิ่น ต้นทุนต่ำ การผลิต การจัดการมีเครื่องมือไม่ซับซ้อน
- 3.เป็นสมบัติสาธารณะใช้ระบบอาสาสมัครเข้ามาช่วยและไม่แสวงหากำไร
- 4.ชุมชนเป็นเจ้าของ สำหรับการกำหนดทิศทางและนโยบาย

การนำเสนอวิทยุกระจายเสียงนั้นสามารถจัดแบ่งรูปแบบเป็น 4 ประเภท คือ

1. ประเภทข่าว
2. ประเภทความรู้
3. ประเภทบันเทิง
4. ประเภทโฆษณาและการบริการธุรกิจ

สำหรับรายได้ของสถานีวิทยุชุมชนนั้น รายได้ของสถานีวิทยุชุมชนที่มีชื่อเสียงมาจากการ โฆษณาให้แก่กิจการอื่นๆในชุมชนและการให้นักจัดรายการวิทยุเช่าเวลา โดยที่นักจัดรายการวิทยุ ต้องหาค่าโฆษณาจากกิจการหรือธุรกิจอื่นๆเอง แต่สถานีวิทยุในชุมชนที่ไม่มีชื่อเสียงมากนัก ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่มากนัก และนักจัดรายการวิทยุได้มาจากคนในชุมชนโดยการประกาศรับสมัครและ ฝึกหัด โดยที่นักจัดรายการจะไม่ได้รับค่าจ้างแต่ใช้ความสมัครใจและมีเวลาว่าง และสถานีวิทยุ เหล่านี้มีรายได้จากสปอนเซอร์จากหน่วยงานต่างๆ และบางสถานีใช้เสาส่งสัญญาณที่มีอยู่แล้วใน ชุมชนเพื่อลดต้นทุน เช่น จากเสาวิทยุสมัครเล่น เจ้าของสถานีวิทยุชุมชนส่วนใหญ่จะมีอาชีพอื่น

นอกเหนือจากนักจัดรายการวิทยุอยู่แล้ว เช่น ร้านค้า เกษตรกร รับจ้าง รับจัดงานเลี้ยง วงดนตรี เวที เป็นต้น และจะใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อเพื่อโฆษณาแก่กิจการของตนเอง

รายการและโฆษณาที่ออกอากาศต้องมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวิทยุชุมชนและต้องเป็นรายการเพื่อประโยชน์สาธารณะและชุมชน
2. รูปแบบรายการเป็นการให้สาระความรู้โดยตรง หรือผ่านรูปแบบรายการอื่น
3. รายการและโฆษณาที่ออกอากาศจะต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. ผู้เข้าร่วมโครงการต้องรับผิดชอบดูแลรายการของจุดเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการส่งวิทยุกระจายเสียง
5. จุดเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนมีการ โฆษณาหารายได้ทำได้ที่เหมาะสม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายได้ชั่วโมงละไม่เกิน 6 นาที

ปัญหาในการจัดตั้งและการดำเนินการสถานีวิทยุชุมชน

ปัญหาในการจัดตั้งและการดำเนินการด้านการเมือง พบว่า จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน มีปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎหมาย และต้องดำเนินการให้ถูกกฎหมาย ในส่วนของการแทรกแซงสื่อเกิดขึ้นเฉพาะบางรายการที่มีการออกอากาศวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ นโยบายของรัฐในการแก้ปัญหาวิทยุชุมชนไม่ชัดเจน และ สาธารณะชนยังมองว่าวิทยุชุมชนเป็นแหล่งแสวงหากำไรในทางธุรกิจและผลประโยชน์ทางการเมืองมากกว่าจะเป็นช่องทางแสดงสิทธิการสื่อสารของประชาชน

ปัญหาในการจัดตั้งและการดำเนินการด้านเศรษฐกิจ พบว่า จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน บางแห่งไม่มีปัญหาเพราะใช้งบประมาณส่วนตัวและแสวงหางบประมาณจากหลายแหล่ง ขณะที่จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนบางแห่งขาดงบประมาณเพราะไม่มีการระดมทุนจากชุมชน นอกจากนี้เกิดกลุ่มนายทุนในท้องถิ่นจัดตั้งวิทยุชุมชนเพื่อแสวงหากำไร

ปัญหาในการจัดตั้งและการดำเนินการด้านทรัพยากรบุคคล พบว่า จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนหลายแห่งขาดแคลนบุคลากรฝ่ายผลิตรายการ และผู้ดำเนินรายการที่เป็นกลุ่มศิลปินมักขาดความรับผิดชอบ ส่วนปัญหาด้านแหล่งข้อมูลพบว่า จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน มีแหล่งข้อมูลด้านเนื้อหาไม่เพียงพอสำหรับการจัดรายการ

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุชุมชน พบว่า ผู้ดำเนินรายการที่เป็นผู้นำชุมชนขาดทักษะและเทคนิคในการจัดรายการวิทยุ ด้านวันและเวลาในการออกอากาศ พบว่า จุด

ปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนส่วนใหญ่ออกอากาศทุกวัน แต่จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนบางแห่งไม่มีวันและเวลาการออกอากาศที่แน่นอน ด้านรูปแบบรายการ พบว่า เนื้อหาการส่วนใหญ่เป็นการให้ความบันเทิง และพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับกำลังส่งและระดับเสียงที่ไม่สม่ำเสมอ

2) การวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการลงทุนของกิจการสถานีวิทยุชุมชน

การวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการลงทุนของกิจการสถานีวิทยุชุมชนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิเคราะห์การดำเนินงานในระยะเวลา 10 ปี โดยกำหนดการเริ่มโครงการปี พ.ศ. 2550 และสิ้นสุดโครงการ ปี พ.ศ. 2559 กำหนดอัตราส่วนลดที่ร้อยละ 10 โดยได้ทำการวิเคราะห์ถึงต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการ ว่าเป็นโครงการที่สามารถประกอบกิจการได้ผลคุ้มค่าต่อการลงทุนในปัจจุบันหรือไม่ ทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในภาพรวม โดยนำการประมาณการต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์สามารถสรุปผลได้ดังนี้

สถานีที่หนึ่ง

ต้นทุนของโครงการประกอบด้วยต้นทุนที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มโครงการครั้งแรก เป็นต้นทุนที่ลงทุนครั้งแรกครั้งเดียว หรือเรียกว่าต้นทุนคงที่ ซึ่งมีมูลค่า 763,000 บาท และต้นทุนค่าดำเนินงานทั้งหมดของโครงการตลอดอายุโครงการ 10 ปี มีมูลค่า 1,306,892 บาท

ผลตอบแทนของโครงการ เกิดจากการเช่าชั่วโมงจากนักจัดรายการวิทยุและโฆษณาให้แก่กิจการหรือธุรกิจอื่นๆ ผลตอบแทนตลอดอายุของโครงการ 10 ปี มีมูลค่า 3,714,297

สำหรับตัวเลขทั้งหมดของต้นทุนและผลตอบแทน ของกิจการสถานีวิทยุชุมชนที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ทางการเงิน โดยกำหนดอัตราส่วนลดที่ร้อยละ 10 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (NPV) มีค่าเท่ากับ 682,566.60 บาท หมายความว่า รายได้หรือผลประโยชน์สุทธิในอนาคต หลังจากที่ย้ายคืนค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เกิดขึ้นแล้ว เมื่อนำมาคำนวณอัตราคิดลดตามที่กำหนดไว้แล้วนั้น มูลค่าของผลตอบแทนสุทธิมีค่าเป็นบวก แสดงว่าโครงการนี้มีผลประโยชน์ที่คุ้มค่ากับการลงทุนในภาวะปัจจุบัน

2. อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ(IRR) มีค่าเท่ากับ 27% หมายความว่าในขณะที่อัตราคิดลดที่ใช้ในโครงการเท่ากับร้อยละ 10 นั้น แต่หากเราทำการวิเคราะห์ถึงอัตราผลตอบแทนภายในโครงการนี้แล้วมีค่าเท่ากับ 27% ซึ่งมีความมากกว่าอัตราคิดลดที่เราใช้ในโครงการ แสดงให้เห็นว่ากิจการสถานีวิทยชุมชน เป็นโครงการที่ให้ผลคุ้มค่าแก่การลงทุน

3. อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) เท่ากับ 1.44 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันมีค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันเป็น 1.44 เท่า แสดงว่าโครงการนี้มีผลประโยชน์คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการ

4. ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ เท่ากับ 4.6 ปี หมายความว่าระยะเวลาที่ใช้เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 0 หรือระยะเวลาของโครงการนี้ได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาคุ้มกับเงินที่ลงทุนไปนั้น คือ ประมาณ 4.6 ปี ซึ่งถือได้ว่าเป็นโครงการที่มีระยะเวลาคืนทุนที่อยู่ในเกณฑ์

5. การวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สำหรับผลการวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ ภายใต้สถานการณ์สมมติ 3 กรณี ได้ผลดังนี้

กรณีที่ 1 เมื่อสมมติให้ต้นทุนเปลี่ยนแปลง เมื่อ ผลตอบแทนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ต้นทุนของโครงการสามารถเพิ่มขึ้นได้สูงสุดถึงร้อยละ 44.10 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนยังสามารถยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 10.64854 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

กรณีที่ 2 เมื่อสมมติให้ผลตอบแทนเปลี่ยนแปลง เมื่อต้นทุนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า รายได้ของโครงการสามารถลดลงได้สูงสุดร้อยละ 30.60 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนยังสามารถยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 90.96822 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

กรณีที่ 3 เมื่อสมมติให้ทั้งต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการเปลี่ยนแปลงโดยให้อัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ต้นทุนของโครงการสามารถเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 22.05 และรายได้ของโครงการสามารถลดลงได้ร้อยละ 15.30 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนยังสามารถยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 50.80838 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

สถานที่สอง

ต้นทุนของโครงการประกอบด้วยต้นทุนที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มโครงการครั้งแรก เป็นต้นทุนที่ลงทุนครั้งแรกครั้งเดียว หรือเรียกว่าต้นทุนคงที่ ซึ่งมีมูลค่า 229,000 บาท และต้นทุนค่าดำเนินงานทั้งหมดของโครงการตลอดอายุโครงการ 10 ปี มีมูลค่า 1,031,747 บาท

ผลตอบแทนของโครงการ เกิดจากการเช่าชั่วโมงจากนักจัดรายการวิทยุและโฆษณาให้แก่กิจการหรือธุรกิจอื่นๆ ผลตอบแทนตลอดอายุของโครงการ 10 ปี มีมูลค่า 1,169,316

สำหรับตัวเลขทั้งหมดของต้นทุนและผลตอบแทน ของกิจการสถานีวิทยุชุมชนที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ทางการเงิน โดยกำหนดอัตราส่วนลดที่ร้อยละ 10 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (NPV) มีค่าเท่ากับ -146,396 บาท หมายความว่า รายได้หรือผลประโยชน์สุทธิในอนาคต หลังจากที่ย้ายคืนค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เกิดขึ้นแล้ว เมื่อนำมาคำนวณอัตราคิดลดตามที่กำหนดไว้แล้วนั้น มูลค่าของผลตอบแทนสุทธิมีค่าเป็นลบ แสดงว่าโครงการนี้มีผลประโยชน์ที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนในภาวะปัจจุบัน

2. อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ(IRR) มีค่าเท่ากับ -8% หมายความว่าในขณะที่อัตราคิดลดที่ใช้ในโครงการเท่ากับร้อยละ 10 นั้น แต่หากเราทำการวิเคราะห์ถึงอัตราผลตอบแทนภายในโครงการนี้แล้วมีค่าเท่ากับ -8% ซึ่งมีค่าน้อยกว่าอัตราคิดลดที่เราใช้ในโครงการ แสดงให้เห็นว่ากิจการสถานีวิทยุชุมชน เป็นโครงการที่ให้ผลไม่คุ้มค่าแก่การลงทุน

3. อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) เท่ากับ 0.83 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันมีค่าน้อยกว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันเป็น 0.83 เท่า แสดงว่าโครงการนี้มีผลประโยชน์ไม่คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการ

4. ระยะเวลาคืนทุนในกิจการสถานีวิทยุชุมชนแห่งนี้ไม่สามารถหาระยะเวลาคืนทุนได้ เนื่องจากผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต่อปีมีค่าติดลบ

5. การวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สำหรับผลการวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ ภายใต้สถานการณ์สมมติ 3 กรณี ได้ผลดังนี้

กรณีที่ 1 เมื่อสมมติให้ต้นทุนเปลี่ยนแปลง เมื่อ ผลตอบแทนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ต้นทุนของโครงการต้องลดลงอย่างน้อย ร้อยละ 17.26 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนจึงสามารถยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ

60.30896 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

กรณีที่ 2 เมื่อสมมติให้ผลตอบแทนเปลี่ยนแปลง เมื่อต้นทุนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า รายได้ของโครงการต้องเพิ่มอย่างน้อยร้อยละ 20.85 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนจึงสามารถยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 68.86349 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

กรณีที่ 3 เมื่อสมมติให้ทั้งต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการเปลี่ยนแปลงโดยให้อัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ต้นทุนของโครงการต้องลดลงอย่างน้อยร้อยละ 8.63 และรายได้ของโครงการต้องเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10.425 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนจึงสามารถยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 29.34452 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

สถานที่สาม

ต้นทุนของโครงการประกอบด้วยต้นทุนที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มโครงการครั้งแรก เป็นต้นทุนที่ลงทุนครั้งแรกครั้งเดียว หรือเรียกว่าต้นทุนคงที่ ซึ่งมีมูลค่า 568,500 บาท และต้นทุนค่าดำเนินงานทั้งหมดของโครงการตลอดอายุโครงการ 10 ปี มีมูลค่า 1,100,537 บาท

ผลตอบแทนของโครงการ เกิดจากการเช่าชั่วโมงจากนักจัดรายการวิทยุและโฆษณาให้แก่กิจการหรือธุรกิจอื่นๆ ผลตอบแทนตลอดอายุของโครงการ 10 ปี มีมูลค่า 1,650,799 บาท

สำหรับตัวเลขทั้งหมดของต้นทุนและผลตอบแทน ของกิจการสถานีวิทยุชุมชนที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ทางการเงิน โดยกำหนดอัตราส่วนลดที่ร้อยละ 10 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (NPV) มีค่าเท่ากับ -235,085 บาท หมายความว่า รายได้หรือผลประโยชน์สุทธิในอนาคต หลังจากที่ย้ายคืนค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เกิดขึ้นแล้ว เมื่อนำมาคำนวณอัตราคิดลดตามที่กำหนดไว้แล้วนั้น มูลค่าของผลตอบแทนสุทธิมีค่าเป็นลบ แสดงว่าโครงการนี้มีผลประโยชน์ที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนในภาวะปัจจุบัน

2. อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ(IRR) มีค่าเท่ากับ -1% หมายความว่าในขณะที่อัตราคิดลดที่ใช้ในโครงการเท่ากับร้อยละ 10 นั้น แต่หากเราทำการวิเคราะห์ถึงอัตราผลตอบแทนภายในโครงการนี้แล้วมีค่าเท่ากับ -1% ซึ่งมีค่าน้อยกว่าอัตราคิดลดที่เราใช้ในโครงการ แสดงให้เห็นว่ากิจการสถานีวิทยุชุมชนแห่งนี้ เป็นโครงการที่ให้ผลไม่คุ้มค่าแก่การลงทุน

3. อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) เท่ากับ 0.81 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันมีค่าน้อยกว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันเป็น 0.81 เท่า แสดงว่าโครงการนี้มีผลประโยชน์ไม่คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการ

4. ระยะเวลาคืนทุนในกิจการสถานีวิทยุชุมชนแห่งนี้ไม่สามารถหาระยะเวลาคืนทุนได้ เนื่องจากผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต่อปีมีค่าติดลบ

5. การวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สำหรับผลการวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ ภายใต้สถานการณ์สมมติ 3 กรณี ได้ผลดังนี้

กรณีที่ 1 เมื่อสมมติให้ต้นทุนลดลง เมื่อ ผลตอบแทนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ต้องลดต้นทุนของโครงการลงอย่างน้อยร้อยละ 19.37 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนจึงจะยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 35.62115 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

กรณีที่ 2 เมื่อสมมติให้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น เมื่อต้นทุนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ต้องเพิ่มรายได้ของโครงการอย่างน้อยขึ้นร้อยละ 24.02 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนจึงจะยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 11.30494 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

กรณีที่ 3 เมื่อสมมติให้ทั้งต้นทุนลดลงและผลตอบแทนของโครงการเพิ่มขึ้นโดยให้อัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่าต้นทุนของโครงการต้องลดลงร้อยละ 9.685 และรายได้ของโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.01 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนจึงจะยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 23.46304 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

สถานที่สี่

ต้นทุนของโครงการประกอบด้วยต้นทุนที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มโครงการครั้งแรก เป็นต้นทุนที่ลงทุนครั้งแรกครั้งเดียว หรือเรียกว่าต้นทุนคงที่ ซึ่งมีมูลค่า 327,000 บาท และต้นทุนค่าดำเนินงานทั้งหมดของโครงการตลอดอายุโครงการ 10 ปี มีมูลค่า 894,181 บาท

ผลตอบแทนของโครงการ เกิดจากการเช่าชั่วโมงจากนักจัดรายการวิทยุและโฆษณาให้แก่งานหรือธุรกิจอื่นๆ ผลตอบแทนตลอดอายุของโครงการ 10 ปี มีมูลค่า 1,306,882

สำหรับตัวเลขทั้งหมดของต้นทุนและผลตอบแทน ของกิจการสถานีวิทยุชุมชนที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ทางการเงิน โดยกำหนดอัตราส่วนลดที่ร้อยละ 10 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ (NPV) มีค่าเท่ากับ -128,648.91 บาท หมายความว่า รายได้หรือผลประโยชน์สุทธิในอนาคต หลังจากที่ย้ายคืนค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เกิดขึ้นแล้ว เมื่อนำมาคำนวณอัตราคิดลดตามที่กำหนดไว้แล้วนั้น มูลค่าของผลตอบแทนสุทธิมีค่าเป็นลบ แสดงว่าโครงการนี้มีผลประโยชน์ที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนในภาวะปัจจุบัน

2. อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) มีค่าเท่ากับ 4% หมายความว่าในขณะที่อัตราคิดลดที่ใช้ในโครงการเท่ากับร้อยละ 10 นั้น แต่หากเราทำการวิเคราะห์ถึงอัตราผลตอบแทนภายในโครงการนี้แล้วมีค่าเท่ากับ 4% ซึ่งมีค่าน้อยกว่าอัตราคิดลดที่เราใช้ในโครงการ แสดงให้เห็นว่ากิจการสถานีวิทยุชุมชน เป็นโครงการที่ให้ผลไม่คุ้มค่าแก่การลงทุน

3. อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) เท่ากับ 0.91 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันมีค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันเป็น 0.91 เท่า แสดงว่าโครงการนี้มีผลประโยชน์ไม่คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการ

4. ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ เท่ากับ 38 ปี หมายความว่าระยะเวลาที่ใช้เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 0 หรือระยะเวลาของโครงการนี้ได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาคุ้มกับเงินที่ลงทุนไปนั้น คือ ประมาณ 38 ปี ซึ่งถือได้ว่าเป็นโครงการที่มีระยะเวลาคืนทุนที่ไม่อยู่ในเกณฑ์

5. การวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สำหรับผลการวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ ภายใต้สถานการณ์สมมติ 3 กรณี ได้ผลดังนี้

กรณีที่ 1 เมื่อสมมติให้ต้นทุนเปลี่ยนแปลง เมื่อ ผลตอบแทนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ต้นทุนของโครงการต้องลดลงอย่างน้อยร้อยละ 9.17 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนจึงสามารถยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 34.848 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

กรณีที่ 2 เมื่อสมมติให้ผลตอบแทนเปลี่ยนแปลง เมื่อต้นทุนคงที่และอัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า รายได้ของโครงการต้องเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10.10 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนจึงจะยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 71.45623 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

กรณีที่ 3 เมื่อสมมติให้ทั้งต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการเปลี่ยนแปลงโดยให้อัตราส่วนลดร้อยละ 10 พบว่า ต้นทุนของโครงการต้องลดลงอย่างน้อยร้อยละ 4.585 และรายได้ของโครงการต้องเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5.05 เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุนจึงจะสามารถยอมรับได้ กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ(NPV) มีค่าเท่ากับ 53.15223 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR) เท่ากับ 10% และอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อทุนเท่ากับ 1.00

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินของทั้งสี่สถานี

รายการ	สถานีที่1	สถานีที่2	สถานีที่3	สถานีที่4
NPV	682,566.6	-146,396	-235,085	-128,648.91
IRR	27%	-8%	-1%	4%
B/C ratio	1.44	0.83	0.81	0.91
ระยะคืนทุน	4.6 ปี	-	-	38 ปี

ที่มา : จากผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินของสถานีวิทยุชุมชน

จากผลการวิจัย พบว่า สถานีที่หนึ่ง เป็นสถานีเดียวที่มีผลคุ้มค่าแก่การลงทุนเนื่องจากเป็นสถานีวิทยุชุมชนที่สามารถแสวงหางบประมาณจากหลายแหล่ง นอกจากนี้ยังเป็นสถานีที่สามารถ

คิดอัตราค่าเช่าชั่วโมงจากนักจัดรายการในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับสถานีวิทยุชุมชนแห่งอื่น เนื่องจากเป็นสถานีที่มีชื่อเสียง มีผู้ฟังรายการเป็นจำนวนมาก และมีผู้ประกอบการต่างๆสนใจติดต่อเพื่อโฆษณาโดยได้รับค่าโฆษณาในอัตราที่สูง ส่วนสถานีที่สอง สาม และสี่ ให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า แต่สามารถดำเนินการต่อไปได้เนื่องจากเจ้าของธุรกิจสถานีวิทยุชุมชนเหล่านี้ มีธุรกิจอื่นที่ต้องอาศัย สถานีวิทยุชุมชนในการเกื้อหนุนธุรกิจอีกประเภทหนึ่ง คือ เกษตรกร ธุรกิจร้านอาหาร และรับจ้างตามลำดับ ดังนั้น เจ้าของธุรกิจ จึงไม่ใส่ใจกับผลตอบแทนทางตรงที่เป็นตัวเงินของสถานีวิทยุชุมชนมากนัก แต่จะใส่ใจกับผลทางอ้อมของสถานีวิทยุชุมชนมากกว่า ซึ่งก็คือการช่วยเหลือหนุนธุรกิจของเจ้าของสถานี อีกทั้ง สถานีที่มีผลประโยชน์ไม่คุ้มค่าเหล่านี้ ไม่นั้นแสวงหากำไรจากผลประโยชน์จากการกิจการวิทยุชุมชนมากนัก แต่ต้องการให้วิทยุชุมชนเป็นสื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสได้รับความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริม ศิลปินพื้นบ้าน ศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรม ภาษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความบันเทิง เป็นสื่อของชาวบ้านและเพื่อเสนอข่าวสารของชุมชน ซึ่งตรงกับหัวใจของวิทยุชุมชน คือ วิทยุชุมชนเป็นสมบัติสาธารณะใช้ระบบอาสาสมัครเข้ามาช่วยและไม่แสวงหากำไร

นอกจากนี้ สาเหตุอีกประการที่ทำให้ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของสถานีวิทยุชุมชนทั้งสามสถานีมีผลไม่คุ้มค่ากับการลงทุนแต่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากการคิดต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ได้รวมถึงต้นทุนทางอ้อม ซึ่ง หมายถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากร หรือปัจจัยการผลิตของตนเอง ซึ่งไม่ได้จ่ายเป็นเงินสดให้แก่บุคคลอื่นแต่อย่างใด ตัวอย่างเช่น ค่าแรงงานของตนเอง หรืออีกตัวอย่างหนึ่งคือ การใช้บ้านที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นสถานที่ทำการผลิตสินค้าและบริการ ก็เป็นต้นทุนทางอ้อมที่มองไม่เห็นอีกประเภทหนึ่ง ดังนั้น ผลจึงปรากฏออกมาว่าไม่คุ้มต่อการลงทุน แต่สถานีวิทยุยังสามารถดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้เป็นเพราะการคิดต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์สูงกว่าต้นทุนทางบัญชีนั่นเอง

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) อัตราส่วนลดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คิดจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมธนาคารพาณิชย์ที่มีค่าเท่ากับ 10% ซึ่งโดยทั่วไปแล้วอัตราดอกเบี้ยอาจจะเปลี่ยนแปลงตามภาวะเศรษฐกิจทั่วไปซึ่งอาจจะมียอดอัตราเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ ดังนั้นผู้ที่สนใจจะศึกษาเพิ่มเติมก็จะสามารถประเมินความเป็นไปได้ในอัตราส่วนลดที่ต้องการศึกษา

2) ในกรณีที่มีการวิเคราะห์ถึงความไหวตัวต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลง ของต้นทุนและผลตอบแทนในอัตราส่วนต่างๆก็เพื่อให้เห็นถึงผลเชิงเศรษฐศาสตร์ในอนาคตที่อาจจะมีปัจจัยตัวอื่น

ที่มีผลกระทบต่อการวิเคราะห์ทางการเงินหากปัจจัยเหล่านั้นเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้ที่สนใจก็สามารถประเมินความเป็นไปได้ตามการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงทางธุรกิจ ณ สภาพเศรษฐกิจขณะนั้นๆได้

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้เกิดความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงของวิद्यุชุมชน ตลอดจนชุมชนหรือองค์กรที่สนใจจะจัดตั้งจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิद्यุชุมชนสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและเตรียมความพร้อมให้การจัดตั้งและสามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนดำเนินงานของสถานีวิद्यุชุมชนให้ดีขึ้นได้

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของกิจการสถานีวิद्यุชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ในครั้งนี้ เป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นสำหรับผู้ที่จะลงทุนเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน ถ้าในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ก็ควรจะต้องมีการปรับข้อมูลให้เหมาะสม เพื่อให้ผลที่ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้